

14.10.2025

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta ja eräiden kuluttajaluottojen välittäjistä sekä niihin liittyviksi laeiksi (HE 120/2025 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Suomen Yrittäjiltä lausuntoa Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta ja eräiden kuluttajaluottojen välittäjistä sekä niihin liittyviksi laeiksi (HE 120/2025 vp).

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalakia, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettua lakia sekä neljätoista muuta lakia. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräiden kuluttajaluottojen välittäjistä. Muutoksilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivi sekä kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi. Lisäksi muutoksella toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta ylivelkaantumisen torjumisesta.

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

1. Kuluttajaluottosäätelyn tiukentuessa tarve yritysten pikaluottojen säätelyn tarkastelulle korostuu

Säätelyn tarkoituksena on kuluttajaluottosäätelyn yhdenmukaistaminen ja korkeatasoinen ja yhtäläinen kuluttajansuoja toimivilla sisämarkkinoilla, sekä kuluttajien velkaongelmien vähentäminen ja torjuminen. Me Suomen Yrittäjät lähtökohtaisesti kannatamme näitä tavoitteita. Olemme kuitenkin huolissamme siitä, että kuluttajaluottojen entistä tiukempi säätely lisänee erilaisten korkeakorkoisten luottojen tarjoamista yrityksille. Luotonantajat voivat kuluttajaluottosäätelyn tiukentamisen johdosta tehostaa toimintaansa yritysluotonannon puolella ja pyrkiä sitä kautta korvaamaan kuluttajaluottojen säätelyn tiukentamisesta aiheutuvat menetykset. Pienyrittäjät ovat vastaavan suojan tarpeessa kuin kuluttajat. Pk-yrityksistä lähes puolet olivat valmiit yritysten pikaluottoja koskevaan säätelyyn, vaikka se käytännössä tarkoittaisi lainojen poistumista markkinoilta.¹ Velkaongelmien

¹ Pk-yritysbarometri kevät 2021 s. 30–31 [Pk-yritysbarometri, kevät 2021 \(yrittajat.fi\)](https://www.yrittajat.fi/publications/pk-yritysbarometri-kevät-2021)

kokonaisvaltainen torjuminen edellyttää, että myös yrityksille myönnettävien pikaluottojen sääntelyä tarkastellaan. Ei ole järkevää, että entistä tiukemman sääntelyn johdosta ongelma siirretään pienille yrityksille ja yrittäjille. Sääntelyvaihtoehtoja pitäisi selvittää myös yritysten pikaluotoista aiheutuvien velkaongelmien torjumiseksi. Kuluttajaluottosääntelyn tiukentuessa tarve yritysten pikaluottojen sääntelyn tarkastelulle korostuu entisestään.

2. Luottokelpoisuuden arviointia koskeva sääntely on ongelmallinen

Esityksessä kuluttajaluottodirektiivin 18 artiklan 3 kohta on implementoitu kuluttajansuojalain luvun 14 pykälän 1 momenttiin, jossa säädetään luotonottajan taustatietojen selvittämisestä. Implementoinnissa on päädytty direktiivin sisältöä tiukempaan ratkaisuun, kun luotonantajan tulee ehdotuksen mukaan hankkia tiedot kuluttajalta, luottotietorekisteristä ja tarvittaessa muista lähteistä. Suomen Yrittäjät katsoo, että implementointiratkaisu on hallitusohjelman vastainen. Hallitus on ohjelmassaan sitoutunut välttämään EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä kansallista lisäsääntelyä ja että yritysten hallinnollinen taakka ei hallituskauden aikana kasva. Katsonne, että sääntely ei ota huomioon hyvin erityyppisiä luottoja eikä luotonmyöntämisilanteita, kun korottoman ja kuluttoman maksuajan tarjoaminen on asetettu samaan asemaan määrältään korkeiden rahaluottojen myöntämisen kanssa.

Esityksessä esitetään saman momentin perusteluissa myös, että lähtökohdana voidaan pitää, että luotonantaja aina selvittäisi kuluttajan tuloja sekä muita luottoja koskevat tiedot positiivisesta luottotietorekisteristä. Pidämme tarpeettomana sitä, että kaikki luottotyytit ja luotonmyöntötilanteet edellyttäisivät ulkoisen luottotietokannan käyttöä. Luoton myöntäjällä voi olla myös jo itsellään käytössä riittävä ja oikeasuhtainen perusta luotonhakijan tilanteen arvioimiseksi.

Pidämme myös elinkeinovapauden näkökulmasta ongelmallisena, että elinkeinonharjoittajat näin pakotetaan käyttämään kyseistä maksullista Verohallinnon Tulorekisteriyksikön palvelua sen sijaan, että luotonantaja saisi vapaasti päättää mistä markkinoilla tarjolla olevista luottotietopalveluista se hankkii kuluttajan luottokelpoisuuden arvioimiseksi tarvitsemansa tiedot.

Pidämme lisäksi erittäin ongelmallisena, että positiivinen luottotietorekisterin tietopohja on hyvin vaillinaisen, kun kaikki yritystulot eivät näy rekisterissä. Esimerkiksi toiminimiyrittäjän kohdalla elinkeinotoiminnan tulojen puuttuessa rekisteristä näyttää siltä, että toiminimiyrittäjällä ei ole lainkaan tuloja tai tulot ovat erittäin pienet. Tällä on merkittävä vaikutus monen yrittäjän luotonsaantiin, kun positiivinen luottotietorekisteri aiheuttaa virheellisiä luottopäätöksiä ja käytännössä siten estää toiminimiyrittäjien

luotonsaannin. Positiivisen luottotietorekisterin ongelma toiminimiyrittäjien tulotietojen puutteesta tulee ratkaista mahdollisimman pian. Pidämmekin erityisen tärkeänä pykälän perusteluissa esitetysti, että mikäli luotonhakija on yrittäjä, jonka tulotiedot, kuten elinkeinotoiminnan tulot ja osinkotulot, eivät näy positiivisessa luottotietorekisterissä, tiedot olisi tarkistettava luotonhakijan tiedot sisältävästä rekisteristä, tai jos sellaista ei ole, muilla keinoin.

Katsomme myös, että kuluttajanluottodirektiivin 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti kuluttajan luottokelpoisuuden arviointi tulee tehdä hänen taloudellista tilannettaan koskevien asiaankuuluvien ja tarkkojen tietojen perusteella, eikä luototus siten saa perustua ainoastaan automatisoituun päätöksentekoon, vaan luotonhakijan tulee voida aina täydentää tietojaan. Pidämme siten myös tärkeänä, että 14 §:n 3 momentin mukaisesti, jos kuluttajan luottokelpoisuuden arviointiin liittyy henkilötietojen automaattista käsittelyä, luotonantajan on ilmoitettava hänelle siitä ja hänen oikeudestaan saada selkeä ja ymmärrettävä selitys arvioinnista, esittää oma näkemyksensä luotonantajalle sekä pyytää luottokelpoisuuden arvioinnin ja luottihakemusta koskevan päätöksen uudelleentarkastelua

3. Pk-yrityspoikkeus rekisteröintivelvollisuuden laajennuksessa kannatettava

Ehdotuksessa ehdotetaan eräiden kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 3 §:ään käyttöön otettavaksi kuluttajanluottodirektiivin 37 artiklan 3 kohdan a ja b alakohtien jäsenvaltio-optio. Kyseisellä optiolla jäsenvaltio voi olla soveltamatta saman artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja hyväksyntä- ja rekisteröintivaatimuksia tavaroiden toimittajiin tai palvelujen suorittajaan, jotka katoaan mikro- ja pk-yrityksiin, jotka toimivat sivutoimisina luotonvälittäjinä tai sivutoimisina luotonantajina. Suomen Yrittäjät pitää erittäin kannattavana, että kyseinen mikro- ja pk-yrityspoikkeus otetaan käyttöön, eikä säännöksellä siten lisätä mikro- ja pk-yrityksille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

4. Luotonvälittäjän määritelmä on epäselvä

Suomen Yrittäjät katsoo, että kuluttajansuojalain 7 luvun 7 §:n 6 kohdan luotonvälittäjän määritelmä on epäselvä, eikä sen tulkintaa tule laajentaa liika. Kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 12 alakohdan mukaan luotonvälittäjäksi ei tarkoiteta sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka pelkästään tutustuttaa kuluttajaa luotonantajaan. Näin ollen sellaiset elinkeinonharjoittajat, jotka ainoastaan suoraan tai välillisesti tutustuttaa kuluttajan luotonantajaan, ei pidetä määritelmässä tarkoitettuna luotonvälittäjänä. Mitä tällaisella tutustuttamisella tarkoitetaan, jää epäselväksi. Katsomme, että

oikeusvarmuuden ja elinkeinoharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun toteutukseksi se, mitä ”tutustuttamisella” tarkoitetaan, tulisi määritellä tarkemmin pykälän perusteluissa. Pidämme kuitenkin pykälän perusteluissa esitettyä täsmennystä siitä, että luotonvälittäjänä toimimisen edellytysten ei olisi katsottava täyttyvän, kun esimerkiksi myyjä tai palveluksen suorittaja suorittaa luotonantajalle korvausta voidakseen tarjota erilaisia maksutapoja verkko-kaupassaan, vaikka näihin maksutapoihin sisältyisikin luotonantajan tarjoama kuluttajaluotto.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Sanna Lempiäinen
asiantuntija